

ישעא ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב-לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכי"ר

גליון מס' 435

ערש"ק פרשת "כי תצא", י' באלול תשע"ד

זורקים עכשיו את היצר הרע!

עם ישראל הוא עם למוד מלחמה. בתקופה שעם ישראל היו במדבר סיני, היה טקס שלם לפני היציאה לקרב. הלוחמים היו צריכים לעבור סדרת שאלות. רק הצדיקים ביותר היו זוכים לעמוד במבחן, אותם שאפילו עבירות קלות לא היו באמתחתם. קדימה, בשם ה' יוצאים לקרב. הלוחמים היו נזהרים מאוד לבל יחטאו ביודעם שלא הסכין והחרב, הכידון והחץ ממתים אלא החטא ממית. דבקים היו בה' יתברך גם בעת הקרב, ובפרשתינו קוראים אנו על דבר שלכאורה בלתי מובן. תורתנו הקדושה אומרת: "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שבי. וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאישה". מה קורה פה? אדם צדיק וקדוש היודע שיוצא למלחמה בשליחות השם ומייצג את העם הנבחר, רואה אישה יפת תואר נוכרית, חושק בה ורוצה לקחת אותה לאישה? איך יתכן הדבר? רש"י הקדוש זיע"א מפרש וכותב שלא דיברה התורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתירה, ישאנה באיסור. והדברים תמוהים - ישאנה באיסור, כיצד יעלה על הדעת? ובכן, מי ששואל זאת ודאי ששכח כלל ברזל והוא: אין אפוטרופוס לעריות. תהיה צדיק הכי גדול, קדוש וטהור מבטן, פרוש ומקובל, תדע לך נאמנה, גם אתה לא שמור מהיצר הרע בענין זה, גם אתה יכול חלילה ליפול ולהיתפס ברישתו ובפרט בדור הזה! פעם כדי להכשל בחטאים חמורים היה צריך לצאת למלחמה, היה צריך לצאת לרחוב. היום הזמנים השתנו. היום בלחיצת כפתור אפשר להגיע למקום הכי מזוהם וטמא בעולם. היום בהזזת אצבע אפשר להגיע לשאול תחתית ולאבד את העולם הזה ואת העולם הבא, להרוס חיי משפחה ולגרום צער לילדים, להפסיד את כל המעלות הרוחניות ולהדרדר מטה מטה. ידעו הקוראים היקרים נאמנה שאין דבר יותר מסוכן מהאינטרנט ושליחיו, אין דבר שצריך להלחם בו ולהזהר ממנו יותר מהפלאפונים הלא כשרים ומהמחשבים הלא מסוננים. אין שום היתר להשתמש בדברים אלו (אלא אם כן קיבל הסכמה מפורשת באופנים מסויימים ומקרים נדירים מאוד מגדולי ישראל). שום תירוץ של פרנסה לא יעזור לאדם בשמים, שום טענה שאני אשמר ואזהר לא להגיע למקומות לא טהורים בלשון המעטה לא תתקבל בבית דין של מעלה. כמה אנשים ונשים נפלו מאותם מכשירים טמאים והרסו את חייהם, ותשאלו אותם אם ידעו זמן מועט לפני, שיקרה להם כך? התשובה תהיה: לא חלמנו שזה יקרה, לא ציפינו שדבר כזה יתפוס אותנו. וגם אדם שרוצה בכוח להשקיט את מצפונו ולומר עד עכשיו לא קרה לי ולא יקרה לי, כבר מכריזה עליו הגמרא בכמה מקומות שאדם זה נקרא רשע גמור! למה אתה נכנס לנסיגונות, יש לך דרך אחרת, מותרת, טהורה. אין כמעט דבר שהייתה בו הסכמה מכל גדולי ישראל מכל החוגים והפגלים, מכל הזרמים והעדות לאסור את האינטרנט והפלאפונים הלא כשרים. כבר יצאו פסקים מגדולי ישראל שסופר סת"ם שמחזיק באלו הטמאים - פסול, אסור לקנות ממנו. אין לאדם לשמש שליח ציבור אם הוא משתמש בדברים אלו ואדם שמחזיק ביצר הרע הזה פסול לעדות! מה עוד נשאר לומר, עד כמה נאטום את ליבנו, עוד כמה עם ישראל צריך לעבור כדי שנציית לגדולי ישראל? בואו ונעשה מעשה בחודש הרחמים והסליחות, זורקים עכשיו את הפלאפונים הלא כשרים ומתחברים רק לאינטרנט מפקח ומסונן באישור הרבנים. אנו בטוחים שכל מעשה טהור בענין זה יקרב את הגאולה! נעשה וב"ה נצליח!

לא להתעלב!

אחת המצוות היקרות שיש לנו בתורתנו הקדושה זוהי מצות השבת אבידה. "לא תראה את שור אחיך או שיו נידחים והתעלמת מהם, השב תשיבם לאחיך". ולא רק שור או שה מצוה אותנו התורה הקדושה להחזיר לבעליהם, אלא "וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה, לא תוכל להתעלם". כמה קידוש השם וקירוב לבבות גורמת מצוה חשובה זו, כמה אושר נגרם למאבד שמקבל שיחת טלפון שאבדתו נמצאה! בכמה שמחה נתמלא ליבו של המאבד כאשר הוא רואה מודעה שבה כתוב: מצות השבת אבידה. באזור זה נמצא דבר פלוני וכי, ותקווה שוב מתחילה לפעום בו אולי זוהי אבדתו. כל אחד מאיתנו לבטח איבד משהו במהלך חייו והרגיש את הצער שלפני והשמחה והעונג שאחרי המציאה. בצורה כזאת רוצה תורתנו הקדושה, שנחיה, שנבין ונעזור לשני, שנסייע, שנתמוך ונרבה אהבה וקירוב לבבות. פעמים שאדם רואה אבידה וחושב לעצמו מה לי ולטורח הזה, מה לי ולאבידה הזאת? אך כבר מצוה אותנו התורה הקדושה "לא תוכל להתעלם". אם אתה היית מאבד דבר, לא היה רצונך שישבו לך את אבדתך? מה עם "ואהבת לרעך כמוך"? ועתה אחים ואחיות יקרים, בואו ונעשה קל וחומר. אם מצוה להשיב דבר גשמי לבעליו, כמה מצוה ישנה בלהשיב דבר רוחני לבעליו. לצערנו הרבה מאחינו איבדו את זהותם והתרחקו מיהדותם, וישנם רבים אחרים שכלל לא מודעים לגודל אבדתם. שומה עלינו להחזיר את אותם בנים תועים לאביהם שבשמים, דבר גדול הוא אם נזכה להחזיר להם את סממני יהדותם בחום ובאהבה, בהארת פנים ובהסברים המתקבלים על הלב, ועל ידי זה נזכה לטובה ולברכה ולגאולה במהרה.

זמני כניסת השבת ויציאת השבת

	כניסת שבת	יציאת שבת	רבנו ת"א
ת"א	18:38	19:36	20:11
י-ם	18:23	19:34	20:14
חיפה	18:30	19:36	20:14
ב"ש	18:40	19:35	20:14

הפטרת השבוע: רני עקרה

מטעמים לשבת

כורחו יתגלגל שוב לעולם וישיב את הממון שנטל שלא כדין. וזהו שהודיע הבורא יתברך: "לא תוכל להתעלם". לא יעלה בידך להתעלם, בעל כורחך תשיב את האבידה - מוטב שתעשה זאת מיד, ברוח טובה ובקיום מצוה... (מעין השבוע)

"כי יפול הנופל ממנו" (כב,ח)
רבינו עזריה פיגז זצ"ל כתב בספרו "בינה לעיתים", שכוונת הכתוב לומר: אל תחשוב שאינך צריך לבנות מעקה, ורשאי אתה לסמוך על כך שאם נגזר על האדם ליפול - יפול, ואם נגזר עליו להנצל - ינצל. וממה נפשך: או שאיני צריך לעשות מעקה, או שהמעקה לא יעזור... לכן אמרה התורה: אמת, שלא יפול אלא מי שנגזר עליו, אבל אל לך להיות מעורב בכך. הניח לנופל ליפול "ממנו", מעצמו, ולא תהיה לך יד חלילה באסונו... (מעין השבוע)

למצריים על אכסניה שנתנו לישראל, והרי העבידו את ישראל בפרך ועינו אותם עינויים קשים ומרים? אלא רואים מכאן עד כמה חייב האדם להכיר טובה לזולת, על אף שאותו אדם שעשה לו טובה עשה לו גם רעה, כיון שמצד מהות האדם חייב הוא להכיר טובה על טובה שעשו לו, ואין לערבב כאן את התחומים.

(תורת הפרשה)

"לא תוכל להתעלם" (כב,ג)
אדם שמצא אבידה, חייב להחזירה לבעליה על פי סימניה, ובכך מקיים הוא מצות עשה של "השב תשיבם לאחריך". ואם אינו משיבה, עובר הוא בלאו של "לא תוכל להתעלם". אבל - שאל הגאון הקדוש רבי אברהם אזולאי זצ"ל - מדוע כתבה התורה בלשון זו, ולא בלשון רגילה: "אל תתעלם"? ותירץ על פי הידוע, שאדם גנב, עשק או גזל את חברו, אין לא מנוחה לעולמים, ובעל

"לא תתעב אדומי כי אזיך הוא" (כג,ח)

מעיר כאן בעל "סוד התורה", העוונות והחטאים נקראים "אדומי" (לפי לשון הכתוב: "אם יאדימו כתולעי"). אומרת איפוא התורה: אל תראה את העוונות והחטאים כתועבות שאין להן עוד תקנה, שכן יכול אתה להופכם לאחריך, לעשות מהם זכויות על ידי תשובה מאהבה, כפי שאמרו חכמינו: "זדונות נעשו לו זכויות", ועוד ימליצו טוב עליך. וגם ראשי תיבות של "כי אחיך" הם: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג לבינו"...

(תורת הפרשה)

"לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו" (כג,ח)

"לא תתעב מצרי" - מכל וכל, אף על פי שזרקו זכוריהם ליאור. מה טעם? - שהיו לכם אכסניה בשעת הדחק (רש"י). יש להבין מדוע מגיע "שכר"

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

להמנע מהם בדרכים שונות, אם נוהגים לאור הנחיותיהם של פוסקי ההלכה. בראש ובראשונה יש להיות מודעים להם, ולשאול את פי מורי ההוראה!

פעם הופיעה אישה אמידה בפני הגאון רבי יעקב מוצפי זצ"ל, משרידי דור דעה בבבל, ובפיה סיפור מוזר: בכל ליל שבת, כשהיא מדליקה נרות, הם כבים לפתע, ללא כל סיבה! שאל הרב: "את מלווה כספים בריבית?". השתוממה האישה: "אכן כן, אך מאין יודע זאת הרב? אגב, הוסיפה ואמרה, "אני מקפידה לערוך "היתר עיסקה" כדת וכדין, וריבית מותרת היא זו!". עם כל זאת - ענה לה הרב - "עלייך לחדול מכך מיד. שאם לא כן, דעי שאת מסכנת חלילה את שלום ילדייך!". יצאה האישה מביתו של הגאון, וסיפרה את הדברים לרב אחר. אותו רב הרגיע אותה ואמר, שאין כל איסור להלוות כספים ב"היתר עיסקה" (שמשמעו, שהמלווה נעשה כשותף בעיסקי הלווה, והאחוזים שהוא מקבל ממנו נחשבים כחלקו ברווחים שהעסקים הניבו, ולא כריבית על ההלוואה). כעבור ימים מספר חלמה האישה, שאביה (שכבר לא היה בין החיים) עומד מולה ובידו חרב מלוטשת, והוא מזהיר אותה באזהרה חמורה שתפסיק להלוות לאנשים בריבית. כשהיא נחרדת עד עמקי נשמתה מיהרה האישה לביתו של הגאון רבי יעקב מוצפי, סיפרה לו את חלומה, וביקשה את סליחתו על שפקקה בדבריו, ולא עשתה מיד כאשר ציוה עליה. פסקה מלהלוות בריבית - ונרות השבת שוב לא כבו... (מעין השבוע)

חובות כבדים רבצו על בני ירושלים, חובות שהלכו ותפחו בשל הריבית הגבוהה שהשיתו המלווים הערבים. הקהילה הדלה לא מצאה מוצא, והחליטה לשגר את שני המאורות הגדולים שהאירו בה, רבנו יום טוב אלגאזי ורבנו יעקב חזן זצ"ל לגולה, לאסוף כספים לכיסוי החובות ולביסוס הקהילה ולומדי התורה שבה. בכל מקום בואם, קיבלו פניהם בהערצה. גדולתם וגאונותם בנגלה ובנסתר עשו להם שם. כך היה גם בביקורם בפרנקפורט, בה דאגו הגאון הקדוש בעל ה"חתם סופר" זצ"ל והפרנס רבי דן גונגהיים להצלחת שליחותם, ובצאתם מן העיר יצאו עמם ללוותם. בטרם פרידה, הושיט רבנו מהר"ט אלגאזי זצ"ל ידו לחיקו והוציא סכום כסף נכבד: "כסף זה קבלתי מאדם ושמו לילנטאל, ונראה לי שאינו כסף כשר - אין ברצוני לטמא בו את ירושלים! הקדושה לא תתבסס בכסף טמא, השיבו לו את כספו". נפעם נטל רבי דן גונגהיים את צרור הכסף והשיבו לתורם. הלה לא ידע את נפשו מרוב זעם וקצף: "על אפו וחמתו", קרא, "כסף זה ישמש את הרב בבית מדרשו!". הוא נטש את עסקיו ועזב את ארצו, ובעוד מהר"ט אלגאזי אוסף כספים בקהילות הגולה, עלה לילנטאל ארצה ושם פעמיו לירושלים. נכנס לשיבת המקובלים "בית אל" שמהר"ט אלגאזי עמד בראשה, והציע לגבאים להחליף את כל הריהוט הישן והשבור בריהוט חדש, משובח ויקר. מובן ששמחו על ההצעה, ולשמחתו לא היה גבול. כעבור זמן לא רב, שב מהר"ט אלגאזי משליחותו, ועלה לבית המדרש. בעומדו על הסף, סקר את הרהיטים החדשים ואמר: "הוציאום מכאן! ריח של טומאה נודף מהם, ולא נוכל ללמוד עליהם תורה בטהרה!". כי לילנטאל עשה את הונו מהלוואות בריבית! רבים הם ממשולי הריבית, ואפשר

והייתם לי סגולה

זרע של קיימא - גידול הזקן סגולה לזרע של קיימא.

זרע של קיימא - סגולה להניח מטבעות שניתנו למצות פדיון הבן, בביתם של זוגות שלא נפקדו.

זרע של קיימא - לבדוק את המזוזות בבית. וכן את התפילין ואת הכתובה.

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוזרבי שליט"א

זינור הבנים

השותפות המשתלמת

הנכונות שלנו לשותף את ילדינו, היא מתנה שאנו יכולים להעניק לעצמנו ולהם גם יחד. ילדים השותפים להרגשות הוריהם, לתוכניותיהם, לדאגותיהם, מרגישים שייכות וקשר, וחשים רצון אמיתי להועיל ולתרום. כל אדם חש אחריות וקשר, ורוצה לשאת בעול רק שהוא שותף פעיל. כשאדם מודע לקשיים, הוא מרגיש חובה אישית לעזור. נניח שמנהל העבודה שלכם הוא אדם פתוח, המרבה לשותף את עובדיו ולהתייעץ עימם. לקראת ביקור שעורכת החברה במטרה לבדוק את יעילות המפעל, הוא חש נרגש ומשתף אתכם בהתרגשותו ובתקוותיו להצלחה. כמה מוטיבציה מעניקה לכם פתיחות זו? אין ספק, שהיחס הזה מגביר את המחוייבות האישית לעזור לו. ילדינו אינם שונים מאיתנו. אם תתנו להם להרגיש חלק פעיל במשפחה, חלק ששותף לתקוות, לאכזבות, לקשיים ולשמחות בחיי היום יום, תגבירו את רצונם להועיל ולתרום. החוכמה הגדולה הזו אינה חדשה. התורה היא זו שמנחה אותנו לנהוג כך. שלבן הארמי רדף אחרי יעקב, פנה יעקב לעזרה: "זימא ר' יעקב לאחיו ליקטו אבנים" (בראשית לא, ז), שואלים חז"ל (בראשית רבה יג) והרי לא היו ליעקב אחים? ועונה המדרש: "אחיו אלו בניו". מסביר רש"י: "משעה שנערכו לעזור לו - נקראו אחיו. ומכיון שנתיצבו לצידו בשעת הצורך - נעשו כשותפים. כמה עוצמה טמונה ברעיון הזה! יעקב התייחס לבניו כאל אחיו. קל יותר לעזור, כשמתייחסים אליך כשותף. מדוע שלא ננהג כיעקב אבינו? שתפו את הילד בקשיים והוא ישמח להושיט תמיכה וסיוע. תארו לעצמכם: אם שקמה עייפה לאחר לילה ללא שנה. היא משתפת את בנה ואומרת לו: "אתה יודע, כמעט ולא ישנתי במהלך הלילה. התינוק להט מחוס, וייבב ללא הפסקה. אני ממש מותשת". קל לשער את תגובת הילד לפתיחות שכזו. אני מאמין שלכשיחזור מבית סיפרו, בטרם יסיר את ילקוטו מעליו, ישאל: "אמא, מה שלום התינוק?" או אולי יציע: "אמא, את עייפה מאוד, שיכבי לנוח ואני אשגיח עליו". זו תגובה צפויה, לא כן? הנה דוגמה נוספת: אם מספרת לבנה בן העשר שהייתה בבוקר בשוק, והופתע לראות את מחירם היקר של התפוחים. כעבור יומיים הילד פותח את המקרר, לוקח תפוח, נוגס בו פעם או פעמיים, אך טעם התפוח אינו ערב לחיקו. הוא פנה לכיון פח האשפה, כדי לזרוק את התפוח, אך נעצר. הוא נזכר בשיחה עם אמו לפני יומיים בדיוק. "מחיר התפוחים יקר מאוד", סיפרה אז אמא. הוא נמלח בדעתו, ומחזיר את התפוח למקרר. בספר "קורות ביתנו" מובא שילדים שחונכו לשותפות ולאכפתיות, יהיו מאוחר יותר, הראשונים להתנדב בגן או בכיתה. בעתיד, הם יגדלו למבוגרים שתחושת הערבות ההדדית מפעמת בליבם. גדול כוחו של השיתוף. הבה ונשכיל להשתמש באמצעי רב ערך שכזה. והשם יעזורנו להצליח בכל מעשה ידינו ולראות פרות ופרי פרות כולם עוסקים בתורה ובמצוות חיים עד העולם.

שלום בית

כמה אפשר לדבר?...

בגמרא (קידושין מט:) מובא שעשרה קבין שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו הנשים ואחד כל העולם כולו (כולל הנשים). ומדוע הגמרא משמיעה לנו זאת? אלא ללמד את הבעל את טיבעה של האישה, והלא כל בעל יודע שכאשר הוא מגיע מהעבודה או מהכולל, מתחילה אשתו להרצות הרצאה ארוכה מה עבר עליה משעה שאמרה מודה אני ועד לאותו רגע. שום פרט ושום מאורע לא נשכח ממנה, והוא ה"מסכן" רק עתה הגיע עייף ורעב ובקושי מסוגל לשמוע את עצמו, ואיך מסתיים העניין? היא טוענת שהוא "נרדם" בפניה, והוא טוען שאינו מסוגל לשמוע, אך אם היה הבעל מבין שהשם יתברך טבע באישה את כח הדיבור ולתועלת עשה זאת, אז הכל היה משתנה. הרבה בעלים טוענים שאין להם זמן לפטפט עם נשותיהם, לטייל או לקנות להן מתנה. אך אם נתבונן, נמצא שיש להם זמן לקרוא עיתון, לפטפט עם חברים או להנות מתחביבים שונים. אין זמן לדברים לא מעניינים, אך תמיד יש זמן לתחביבים. לכן, מחובתינו להתעניין בנשותינו, ואז נגלה שיש זמן בשפע לקיים את רצון בוראנו. חובה קדושה על הבעל ועל האישה כאחד לתת את ההרגשה לבן/בת הזוג שדוקא בעבורו יש לי את "כל הזמן" שבעולם, ובדרך זו תתעוררנה המידות הטובות שבאדם, וירויחו את מאמר החכם מכל אדם: "כמים פנים לפנים כן לב האדם לאדם". קראתי פעם באחד הספרים, שעיקר ההתפתחות של הילד משעה שנולד תלויה בכמות הדיבורים שמדברים עמו. ומשום שהאמא נמצאת עם הילד רוב שעות היום, נטע בה ה' את כח הדיבור שתדבר עמו מיום שנולד, בשעה שהיא מניקה אותו, ובשעה שהיא מחליפה לו ומקלחת אותו, שאלמלא זאת לא היה האדם מתפתח. ומחמת זאת "סובל" גם הבעל את פיטפוטיה. ומשיחות שונות אפשר לשמוע שפעמים הבעל יושב שעות לשמוע את האישה, ולבסוף היא עוד מתלוננת שהוא לא מקשיב לה, וכי מדוע לא יבין הבעל שזה טבע האישה? צא ולמד כאשר אחד הילדים אינו חפץ לאכול, כמה דיבורים ושידולים עושה האמא שיגש לצלחת? אך כאשר הדבר עובר לידי הבעל הדבר מסתיים במשפט אחד: "תגיע לשלחן אבל מיד!" ונמצא שהכל לטובת הבית. וממילא לא יוכל אדם להתלונן: כמה היא מדברת? כמה אפשר לדבר? כשנעריך את המתנה שבדבר נעשה זאת בשמחה ונזכה לטובה וברכה.

אמרי שפר

החזון איש הקדוש אומר: עוד ממידת הביטחון כי על הבוטח שורה רוח הקודש ומתלווה עימו רוח עוז המבשרו כי אומנם יעזרהו השם.

החזון איש הקדוש אומר: בזאת יבחן בעל הביטחון האם הוא בוטח באמת או אך את לשונו לימד לצפצף "ביטחון", "ביטחון": כאשר נפגש במקרה הדורש ביטחון.

הרה"ק רבי יוזל הורוביץ אומר: אצלנו אין מספר הבחורים לפי ההכנסה, אלא ההכנסה לפי מספר הבחורים.

הבעל שם טוב הקדוש אומר: כאשר רוצים להעניש את האדם - נוטלים הימנו את מידת הביטחון.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

שלא מילאו אחרי תנאי המפורשים, בעת שמסר את עבודת הבניה. הנמשל מובן. בתורתנו הקדושה יש רמ"ח מצוות עשה. הקדוש ברוך הוא התנה שלושה תנאים, שהם הכרחיים לקיום המצוות הללו, כדי שנוכח על ידן לחיי העולם הבא. א. שנקיים את כל המצוות, ומכל מצוה יבנה היכל קדוש לשם הקדוש ברוך הוא. ב. כל מצוה צריכה להעשות על כל פרטיה ודיקדוקיה, כמבואר בש"ס ובשולחן ערוך. ג. כל מצוה צריכה להעשות לכבוד ה' ולרצון הקדוש ברוך הוא, כידוע. כאשר יבוא האדם לעולם העליון לתת דין וחשבון, וישאלו אותו אם קיים את כל רמ"ח מצוות עשה, אין ספק, כי רוב בני האדם תחסר להם הידיעה על מחצית המצוות, כי אם לא למד - מנין ידע? שאר המצוות - מאה בערך - מצא שלא נתקיימו כדין על כל פרטיהן ודיקדוקיהן, כפי שנתבאר בש"ס ובשולחן ערוך, ומהן שלא נעשו לשם שמיים, כלומר, שנתערבו בהן פניות לשם גאווה, או שאר כוונות שלא ממין עשיית המצוה. כמה מן הבושה יהיה לו. שלושה תנאים אלו רמוזים בתורתנו הקדושה (דברים ו,ה): "וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלוהינו כאשר ציונו". ותרגם אונקלוס: "וצדקה" - "זכותה", הינו זכות לעולם הבא. ופרוש "כל המצוה הזאת", הינו שנשמור את כל המצוות כולן, בל תעדר לנו אחת מהן. ופרוש "לפני ה' אלוהינו", שתהיה כוונתו לשם שמיים בלבד, ללא פניות פסולות. ואחר כך "כאשר ציונו", שנקיים את המצוות בדיוק, כפי שציוה אותנו ה' יתברך בתורתו הקדושה על כל פרטיהן ודיקדוקיהן, כמבואר בפוסקים.

(משלי החפץ חיים)

מלך גדול ביקש להקים לו פלטרין יפה ובנינים רחבי ידיים, כיאות למלך גדול כמוהו. עמד והכריז בכל מדינות מלכותו, שכל המוצא עצמו ראוי לך, יבוא ויקים לו את הפלטרין והבנינים, ובלבד שיהיה בהם לא פחות מאשר מאתים וחמישים אולמות וחזרים בשביל מאתים וחמישים שריו היושבים ראשונה במלכות. והוסיף המלך במכרו, כי הבנאי, היושבים רצונו בבנינים, יקבל גם בשבילו פלטרין נאה. כמוכן, כל ההוצאות ושכר הפועלים וכדומה, יהיו מקופת אוצר המלך, ואילו את שכרו ישלם לו מושלם לאחר סיום העבודה. ותנאים נוספים התנה המלך: א. שהבנינים יוקמו בכל הפאר האפשרי כיאות לבניני מלכות. ב. ששם המלך ירשם על כל הבנין. באו הבנאים והתחילו להקים את הבנינים. המלך הגדול מרוב עיסוקיו ועיניו המלכות לא התעניין יום יום לראות אם הבנינים מוקמים בהתאם לתנאיו. לאחר מספר שנים בא המלך לראות כמה בנינים הוקמו ומה מראהם, והנה בדק ומצא, כי רק מחצית מכלל הבנינים הוקמו עד כה, וגם הם מלוכלכים ועזובים ואינם נראים כלל כבניניו של מלך. מאה בלבד מאלו שכבר נבנו, הוקמו כהלכה לפי כל התנאים שהתנה המלך. אבל גם באלו גילה המלך לרוב חרדתו סוד נורא. במשך אותן השנים, שהמלך לא בא לבקר את מהלך הבניה, התקוממו נגדו וראש המתקוממים, שהיה שונאו של המלך, רשם את שמו על הבנינים הללו, ועכשיו נמצא שמו של השונא הגדול של המלך לצד שמו של המלך. התברר עכשיו למלך, שמכל הבנינים שצוה להקים, רק חמישים הוקמו כדת וכדין לפי תנאיו, וגם שמו בלבד רשום עליהם. נקל להבין כעסו של המלך על אלו,

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

עבה, וכן הדין באבקת גלי שאסור ליתנה במים בשבת.

✓ הכובש כבשים אסור משום מבשל, וגם יש בזה איסור מעבד, ולכן כל דבר שרגילים לעשות ממנו כבשים, אסור למלוח ולהניח לפניו, אף על פי שרוצה לאוכלם באותה סעודה, אבל מטבל במלח את החתיכות אחת אחת ואוכל מיד, ולא יטבל שניים או יותר ויניח לפניו. ולא דוקא דבר שרגילים לעשות ממנו כבשים הוא שאסור, אלא כל דבר שהמלח מועיל לשנות טבעו להפיג מריירתו כגון צנון ובצל ושום וכיוצא מדברים החריפים, או למתק חמיצותו, גם כן אסור למלוח ולהניח לפניו, אלא מטבל אחת אחת ואוכל.

✓ כאמור אסור למלוח כמה חתיכות צנון ביחד, מפני שנראה ככובש כבשים, אלא מטבל כל אחת לבדה ואוכלה. ולא דוקא צנון אלא הוא הדין לכל דבר שהמלח משנה טבעו להפיג מריירותו, וכן כל דבר שרגילים לכבש ממנו כבשים.

✓ העושים סלט מירקות שהדרך לכבושם, או סלט ירקות שמעורבים בו חתיכות צנון או בצל או שום, צריך שתיכף לאחר שנתנו עליהם מלח, יתנו עליהם את השמן או את המי לימון. או שיתנו בסלט קודם שמן ואחר כך מלח.

✓ העושה סלט מעגבניות מותר לתת עליהם מלח להטעימם, ואין צורך לתת עליהם מיד לאחר מליחתם שמן או מי לימון וכדומה, כיון שאין דרך לעשות כבשים מעגבניות מבושלות אדומות, וגם אין המלח מועיל בהן אלא להטעימן, וגם אם מערבים בסלט מלפפונים אין צורך לתת מיד לאחר המלח שמן או מי לימון, כיון שאין דרך לכבש מלפפונים אלא כשעודם בקליפתם, וגם אין המלח מועיל בהם אלא להטעימם (ולא כצנון וכדומה שהמלח מפיג חריפותו ומתקנו לאכילה). ומכל מקום המחמיר גם בסלט עגבניות ומלפפונים לתת שמן או מי לימון מיד לאחר מליחתם - תבא עליו ברכה.

✓ ביצים מותר למלחן. מפני שאין דרך לכבושם, וגם אין המלח מועיל להם כל כך. והיינו דוקא לאותה סעודה, אבל למלחם ולהניחם לסעודה אחרת - אסור.

✓ מותר לפזר סוכר בשבת על תותי שדה ושאר פירות חתוכים, אף על פי שבדעתו להשהותם זמן מה עם הסוכר עד שיספגו את מתיקותו, ואין בזה משום מעבד ולא משום כבשים, והרוצה להחמיר יפזר עליהם סוכר ויאכלם לאלתר, ותבוא עליו ברכה.

✓ ירקות שכבשו אותם בחומץ או במי מלח בתוך צנצנת, והוציאו מהם בשבת לאוכלם ונוכחו לדעת שעדיין לא נגמרה כבישתם כראוי, נכון להחמיר שלא להחזירם בשבת לתוך הצנצנת.

(השבת והלכותיה)

✓ הטוחן ירקות דק דק חייב משום טוחן. ואפילו בירקות שנאכלים חיים יש בהם איסור טוחן. במה דברים אמורים? - כשחותכם על דעת לאוכלם לאחר זמן או למחר, אבל אם חותכם על מנת לאוכלם לאלתר - מותר, ולכן מותר לחתוך ירקות הנאכלים כמו שהם חיים לסלט בסכין דק, כגון עגבניות, מלפפונים ושאר ירקות, בין לעצמו בין לאחרים על דעת לאוכלם לאלתר. ומכל מקום המחמיר לחתוך חתיכות גדולות קצת - תבוא עליו ברכה.

✓ כמה שיעור "לאלתר"? - אם היה יושב בסעודה מותר לעשות סלט לצורך אותה סעודה אפילו היא נמשכת שעות מספר, ואם עדין אינו מיסב בסעודה, אין לעשות סלט אלא סמוך ממש לסעודה, לפיכך יש להזהר שלא לעשות סלט בשבת שחרית אלא עד צאת האנשים מבית הכנסת ומוכנים לסעודה. ואם עשה סלט לצורך אותה סעודה ונשאר ממנה לסעודה אחרת - מותר, ובלבד שלא יערים.

✓ מותר לכתחילה לרסק בננה או ירקות מבושלים בשיני המזלג לצורך תינוק וכיוצא בזה, כדי להאכילו לאלתר. וכן מותר לרסק אבוקדו בשיני המזלג, כדי לאוכלו לאלתר.

✓ מותר לפרר לחם לפני התרנגולים, הואיל וכבר נטחנה התבואה ואין טוחן אחר טוחן. ומכל מקום טוב ליהזר לפרר לפנייהם סמוך לאכילתם.

✓ מותר לחתוך בשר מבושל או צלי בסכין דק דק, אפילו שלא לצורך סעודה לאלתר, הואיל ואין גידולו מן הארץ. וכן מותר לחתוך גבינה בסכין דק דק או למתך אותה במזלג אפילו שלא לצורך סעודה לאלתר, אבל אסור לגרור גבינה במורג חרוץ בעל פיפיות אפילו לצורך אכילה לאלתר, כיון שלא התירו לטחון בכלי המיוחד לטחינה, ולכן אסור גם כן לגרור גזר או צנון בפומפיה בשבת אפילו על דעת לאוכלם לאלתר.

✓ מותר לעשות מיוזן בשבת דהיינו לערב ביצים, שמן, חרדל וסוכר וקצת מלח ואין לאסור זאת מטעם לישא, ובלבד שלא יטרוף לערבם בכח אלא יערב בכף בנחת וגם בתנאי עשושה על דעת לאכול לאלתר באותה סעודה. ומותר לתת מיוזן על גבי חתיכות תפוחי אדמה וגזר וביצים קשות ומלפפונים חמוצים ולערבב הכל יחד, כיון שאינם מתחברים יפה ואינם נעשים בלילה אחת. אם נפלו קליפות של ביצים בתערובת, אסור להוציאם משום איסור בורר, אלא יוציא עם הקליפות קצת מהתערובת.

✓ מותר בשבת להכין מאכל מביצים ובצלים קצוצים, או מכבד דג מלוח עם בצלים, ולערבם עם שמן עד שנעשים כעין עיסה, ואין בזה איסור של לישא. ואין להרהר על מנהגם של ישראל קדושים שנהגו כך. ויעשה כאן על דעת לאכול לאלתר באותה סעודה.

✓ אסור בשבת ליתן אבקת פודינג או אבקת פירה תפוחי אדמה בתוך מים או לתת מים עליהם ולערב בכף, משום שנוצרת בלילה

זכות העלון להצלחתם ולשמירתם של כל ישראל ולחייילינו בפרט ולרפואת כל חולי עמו ישראל

לכל פניה, מערכת העלון ישא ברכה: ת.ד. 5190 חולון, 03-5591756 (שלוחה 5 נא להשאיר הודעה בתא קולי), פקס: 03-5584485

למעוניינים שהעלון ישלח להם בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com